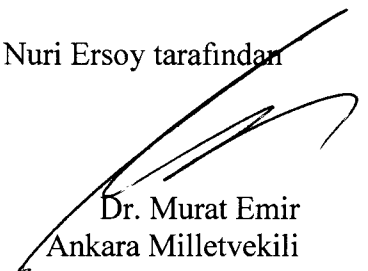

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Murat Emir
Ankara Milletvekili

Türk Tarih Kurumu, Atatürk'ün direktifleriyle 15 Nisan 1931 tarihinde Türk tarihini çağdaş sosyal bilim anlayışıyla araştırmak ve yaymak, toplumdaki tarih bilincini geliştirmek amacıyla kurulmuştur. Atatürk, bu doğrultuda bağımsız ve özerk bir yapı tasarlarken, İş Bankası vasiyet gelirleriyle de kurumun, hazine yardımı almaksızın özel bütçeli olmasını sağlamıştır.

Buna karşın Türk Tarih Kurumu, 12 Eylül darbecilerinin hazırladığı 1982 Anayasası'nın 134. maddesine dayandırılarak 7 Kasım 1983 tarihinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesine alınmıştır. Atatürk'ün kurum için vasiyet ettiği İş Bankası gelirlerine ise bu dönemde bile dokunulmamış, tüm haklar saklı tutulmuştur.

2 Kasım 2011 tarihinde kurumun yapısı, Resmi Gazete'de yayımlanan 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenirken, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, kendi yürüttüğü arkeolojik kazıları gerekçe göstererek Türk Tarih Kurumu'ndan bütçe transferi talep etmeye başlamıştır. Daha önceki dönemlerde kazı ve yüzey projelerini başından sonuna kendisi yürüten, yatırımların takibi ve denetiminde etkili olan Türk Tarih Kurumu, söz konusu uygulamayla kendi denetiminde olmayan projeler için bütçesinden ödenek ayırmaya zorlanmıştır.

Söz konusu talep, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün de arkeolojik kazılar yürütmesi ve buna bağlı yaşanan görev çakışmasına dayandırılmıştır. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, bu kapsamda Türkiye çapında gerçekleştireceği arkeolojik kazılar için Türk Tarih Kurumu'ndan 140 milyon TL'lik bir kaynak transferi istemektedir. Ancak, bu kaynak transferini mümkün kılacak yasal bir altyapı olmadığı gibi bu durum yönetmeliğe de aykırıdır.

Kazı süreci ve kazılarla ilgili alımların sürecinde yer alamayan, projenin asıl sahibi olmamakla birlikte yatırım programında sermaye giderleri tertibinde Türk Tarih Kurumu Başkanlığı projesi gibi görünen ve Türk Tarih Kurumu bütçesinden yapılan bu ödemeler, kurumun 2019 yılı Sayıştay denetiminde de gündeme gelmiştir.

Benzer bir talep de İstanbul'da mülkiyeti Eyüp Belediyesine ait olan Rami Kışlası'nın restorasyon işleri için yaşanmaktadır. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne 25 yıllığına tahsisli kışlanın 3. Etap restorasyon işi için 2020 yılında Türk Tarih Kurumu'ndan 100 milyon TL istenmektedir. Oysa Türk Tarih Kurumu'nun restorasyon yapmak ya da yaptırmak

gibi bir görevi dahi söz konusu değildir. Bir diğer sorun da 2018 yılında Resmi Gazete'de yayımlanan Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmeliğe Türk Tarih Kurumu'nun dahil edilmiş olmasıdır. Türk Tarihi Kurumu açısından Tek Hazine Kurumlar Hesabı'na geçiş, kurumların vasiyet gelirlerinden elde ettiği nema gelirlerinin yok olmasına neden olacaktır. Bu nedenle gerek Anayasa, gerekse Miras Hukuku ilkeleri çerçevesinde söz konusu kurumların yönetmelik kapsamından çıkarılması gerekmektedir. Yönetmelik ve ilgili kanunlara aykırı bu tür uygulamalarla kurumun olanakları elinden alınmak istenirken, Atatürk'ün mirasına bir saldırı söz konusudur.

Bu bağlamda

- 1- 2 Kasım 2011 tarihinde yapılan düzenlemenin ardından Türk Tarih Kurumu'ndan hangi projeler için ne kadar tutarında kaynak istenmiştir, bu taleplerin ne kadarı karşılanmıştır?
- 2- Yasal bir altyapısı bulunmayan söz konusu kaynak aktarımının yönetmeliğe aykırı olmasına karşın, bakanlık bu konuda neden ısrarcı olmaktadır?
- 3- Türk Tarih Kurumu'nun görevleri arasında restorasyon işi bulunmamasına karşın, hangi gerekçeyle Eyüp Belediyesi'ne ait olan Rami Kışlası'nın restorasyon işleri için kaynak talebinde bulunmaktadır?
- 4- Hesaplarının 2018 yılında yapılan düzenlemeyle Tek Hazine Kurumlar Hesabı'na geçmiş olmasına rağmen Türk Tarih Kurumu bu düzenlemeye neden hukuki olarak itiraz etmemiştir. Türk Tarih Kurumu'nun bu düzenleme nedeniyle ne kadarlık nema gelir kaybı olmuştur?
- 5- Atatürk'ün vasiyetine saldırı niteliği taşıyan ve Anayasa'ya aykırı olan bu tür uygulamalar, hangi yasa ve yönetmeliğe dayandırılmaktadır?